

Vzdělávání osob s MP v rámci profesní přípravy:

- **Profesní příprava** = příprava na profesní činnosti podle schopností, možností a zájmů žáků s MP. Přispívá k podpoře ke společenské integraci a ke zkvalitnění života.
- **Možnosti profesní přípravy jedinců s mentálním postižením:**
  - **Střední odborné učiliště (SOU), střední odborná škola (SOŠ).**
  - **Odborné učiliště (OU).**
  - **Praktická škola (PŠ) – dvouletá či jednoletá.**
- Odborné učiliště (OU):
  - Pro absolventy základní školy praktické.
  - Navazuje na vzdělávací program základní školy praktické, jehož učivo prohlubuje a doplňuje.
  - Délka trvání 2 nebo 3 roky.
  - **Obory:** Kovářské práce, Kamenické práce, Zámečnické práce a údržba, Papírenské práce, Prodavačské práce, Pekařské práce, Šití oděvů a další.
  - **Praktická profesní příprava** = 1 rok, v samostatné třídě OU, příprava pro výkon jednoduchých činností, pro žáky, kteří nejsou schopni samostatně pracovat, ale jejich pracovní a společenské uplatnění může být řízeno jinými osobami.
  - Ukončení závěrečná zkouška + vysvědčení (2 roky), závěrečná zkouška + výuční list (3 roky).
- **Učební dokumenty:**
  - Nařízení vlády č. 689/2004 Sb.
  - Rámcové vzdělávací programy pro odborné vzdělávání

(2009 – 2012).

Další vzdělávání osob s mentálním postižením:

Možnosti dalšího vzdělávání osob s mentálním postižením:

- Večerní školy.
- Kurzy k doplnění vzdělání.
- Celoživotní vzdělávání
- Vzdělávání v období dospělosti.

Večerní školy:

- Pro absolventy základních škol speciálních, pro absolventy praktických škol.
- Pro osoby, které neměly dříve možnost absolvovat povinnou školní docházku.
- Zřizovatelem jsou často občanská sdružení (Sdružení pro pomoc mentálně postiženým).
- Vznik iniciují rodiče, pracovníci v sociálních službách a další odborníci, kteří mají zájem dále osoby s mentálním postižením rozvíjet.
- Výuka probíhá v prostorách školy (výjimečně Domova), v odpoledních hodinách, 2x týdně, 2 – 3 hodiny.
- Výuka se neřídí vzdělávacími programy.
- **Cílem je:** rozvíjení komunikačních dovedností, opakování učiva, orientace v životě, čtení časopisů, knih, psaní dopisů, práce s PC, rozvoj estetického vnímání, hybnosti, popř. učení se cizím jazykům.
- Hlavním smyslem je prohlubování sociálních kontaktů a smysluplné trávení volného času.

Kurzy k doplnění vzdělání:

Kurzy poskytuje:

Základní škola praktická.

Základní škola speciální.

Určeno pro:

- Osoby, které započaly vzdělání, ale neměly možnost získat adekvátní vzdělání, odpovídající jejich možnostem.
- Osoby, které byly dříve zbaveny povinnosti vzdělávat se.
- Častými účastníky kurzů jsou klienti Domovů pro osoby se zdravotním postižením.
- **Kurzy pro získání základního vzdělání (školský zákon, § 55).**
- **Kurzy k získání základů vzdělání poskytovaného základní školou speciální (vyhláška č. 73/2005, § 8).**

Možnosti pracovního uplatnění osob s lehkým mentálním postižením

Pracovní rehabilitace:

- Zákon č.435/2004 Sb. o zaměstnanosti,
- související činnost zaměřená na získání a udržení vhodného zaměstnání pro osobu se zdravotním postižením
- Zabezpečuje úřad práce
- individuální plán
- poradenská činnost zaměřená na volbu vhodného povolání,
- teoretická a praktická přípravu pro zaměstnání (zapracování

- osoby se zdravotním postižením na vhodné pracovní místo),
- specializované rekvalifikační kurzy.
- Příprava na práci může trvat **nejdéle 2 roky** a probíhá přímo na pracovišti zaměstnavatele individuálně uzpůsobeném zdravotnímu stavu zaměstnance s případnou pomocí osobního asistenta, na chráněných pracovních místech nebo ve vzdělávacích zařízeních.

Chráněné pracovní místo:

- Toto pracovní místo je vytvořeno zaměstnavatelem pro osobu se zdravotním postižením na základě písemné dohody s úřadem práce a musí být provozováno po dobu **nejméně dvou let (třech let – novela zákona)** od data uvedeného ve sjednané písemné dohodě.
- Na vytvoření takto označeného pracovního místo může zaměstnavatel požádat úřad práce o poskytnutí příspěvku (Zákon č. 435/2005 Sb., o zaměstnanosti).

Sociálně-terapeutická dílna:

- ambulantní sociální služba vymezené § 67 Zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb.
- poskytovaná osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nejsou z tohoto důvodu umístitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce.
- účelem je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím sociálně pracovní terapie.
- Služba může být poskytována registrovaným poskytovatelem

sociální služby na základě uzavřené smlouvy o poskytování sociální služby.

Tranzitní program:

- systém přípravy a podpory studentů speciálních škol v jejich přechodu ze školy do dalšího života, v oblastech zaměstnání, trávení volného času, soběstačnosti v běžných denních činnostech, bydlení, mezilidských vztahů a osobního rozvoje.
- Každý účastník Tranzitního programu chodí v průběhu školního roku 2x týdně na individuální praxi, která je zvolena na základě jeho dovedností a schopností. Na pracovišti doprovází žáka pracovní asistent, který mu pomáhá zvládat pracovní požadavky a začlenit se do prostředí.
- Cílem Tranzitního programu je vytvoření pracovních návyků a získání představy o možnostech pracovat po ukončení školní docházky na otevřeném trhu práce.

Podporované zaměstnávání:

- komplex služeb, jehož cílem je poskytnout člověku s postižením takovou podporu, aby si našel a udržel místo na otevřeném trhu práce
- na základě stávajících možností zájemce se hledá vhodné pracovní místo a trénink dovedností probíhá až po nástupu do práce přímo na pracovišti
- Toto zaměstnávání představuje systém podpory lidí s mentálním postižením při uplatnění se v běžném pracovním prostředí. Podpora je poskytována jedinci se zdravotním postižením, tak i jeho zaměstnavateli. Smysl podporovaného

zaměstnávání spočívá v poskytnutí podpory lidem s postižením, aby si našli a udrželi pracovní místo na otevřeném trhu práce.